Оподаткування електронних послуг нерезидентів в Україні

1. Новий Закон і підзаконні акти

2. Нерезиденти – платники ПДВ

3. Поняття та перелік електронних послуг

4. Звільнення від сплати ПДВ

5. Реєстрація нерезидента як платника податку

6. База оподаткування та ставка ПДВ

7. Штрафні санкції

В

1. Новий Закон і підзаконні акти

02 липня 2021 набув чинності Закон України про внесення змін до Податкового кодексу України (т. зв. закон «про податок на Google»), згідно з яким в Україні оподатковуються податком на додану вартість (ПДВ) операції з постачання електронних послуг фізичним особам на території України (низка положень Закону вступить у силу з 01 січня 2022 року).

Закон було прийнято з метою забезпечення справедливих умов оподаткування для національних та міжнародних компаній нерезидентів, які надають електронні послуги. Подібні правові норми діють у країнах Європейського Союзу, Австралії, Білорусі, Казахстані, Росії тощо.

01 січня 2022 року набуває чинності Наказ Міністерства фінансів України від 21 жовтня 2021 року, яким із метою практичної реалізації вказаних вище змін затверджено Форму спрощеної податкової декларації з ПДВ, форму уточнюючого розрахунку податкових зобов'язань з ПДВ до спрощеної податкової декларації у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок та Порядок заповнення і подання спрощеної податкової звітності з ПДВ.

2. Нерезиденти – платники ПДВ

До переліку платників ПДВ включено осіб-нерезидентів, які:

- не мають постійного представництва в Україні та
- постачають електронні послуги на митній території України фізичним особам (у т.ч. фізичним особам-підприємцям, не зареєстрованим платниками ПДВ).

3. Поняття та перелік електронних послуг

Електронні послуги – послуги, які постачаються через мережу Інтернет,

автоматизовано, за допомогою інформаційних технологій та переважно без втручання людини, у т. ч. шляхом встановлення спеціального застосунку або додатка на смартфонах, планшетах, телевізійних приймачах чи інших цифрових пристроях.

Мова йде в тому числі про надання доступу до електронних послуг через електронний інтерфейс, надання технічних, організаційних, інформаційних та інших можливостей, які здійснюються з використанням інформаційних технологій і систем, для встановлення контактів та укладення угод між продавцями і покупцями та/або постачають такі електронні послуги за посередницькими договорами від власного імені, але за дорученням надавача електронних послуг.

До електронних послуг, зокрема, але не виключно, належать:

а) постачання електронних примірників, надання доступу до зображень, текстів та інформації, у т.ч.:

- підписка на електронні газети, журнали, книги;
- надання доступу та/або завантаження фотографій, графічних зображень, відеоматеріалів;

б) надання доступу до баз даних, у т.ч. користування пошуковими системами та службами каталогів у мережі Інтернет;

в) постачання електронних примірників (електронно-цифрової інформації) та/або надання доступу до аудіовізуальних творів, відео- та аудіотворів на замовлення, ігор, у т.ч.:

- постачання послуг з участі в таких іграх;
- постачання послуг з доступу до телевізійних програм (каналів) чи їх пакетів (крім доступу до телевізійних програм одночасно з їх транслюванням через телевізійну мережу);

г) надання доступу до інформаційних, комерційних, розважальних електронних ресурсів та інших подібних ресурсів, у тому числі розміщених на платформах спільного доступу до інформації чи відеоматеріалів;

ґ) постачання послуг з дистанційного навчання в мережі Інтернет, проведення та надання якого не потребує участі людини, у т. ч. шляхом надання доступу до віртуальних класів, освітніх ресурсів, у яких учні виконують завдання онлайн, а оцінки виставляються автоматично, без участі людини (або з мінімальною її участю);

д) надання хмарної послуги в частині надання обчислювальних ресурсів, ресурсів зберігання або систем електронних комунікацій за допомогою технологій хмарних обчислень;

е) постачання програмного забезпечення та оновлень до нього, у т.ч.:

- електронних примірників, надання доступу до них;
- дистанційне обслуговування програмного забезпечення та електронного

обладнання;

є) надання рекламних послуг у мережі Інтернет, мобільних додатках та на інших електронних ресурсах, надання рекламного простору, у т.ч. шляхом розміщення банерних рекламних повідомлень на веб-сайтах, веб-сторінках чи веб-порталах.

До електронних послуг не належать наступні операції:

- постачання товарів/послуг, замовлення (бронювання) яких здійснюється через мережу Інтернет, за допомогою мобільних додатків та інших електронних ресурсів, а фактичне постачання здійснюється без використання мережі Інтернет. Зокрема, мова йде про послуги з розміщення, винаймання автомобілів, послуги закладів харчування з постачання продукції, послуги пасажирського транспорту тощо;
- постачання товарів та/або інших послуг, відмінних від електронних послуг, у складі яких є електронні послуги, у разі якщо вартість електронних послуг включена до загальної вартості таких товарів/послуг;
- постачання послуг з дистанційного навчання в мережі Інтернет, у разі якщо мережа Інтернет використовується виключно як засіб комунікації між викладачем і слухачем;
- постачання примірників творів у галузі науки, літератури і мистецтва на матеріальних носіях;
- надання консультаційних послуг електронною поштою;
- надання послуг з доступу до мережі Інтернет.

4. Звільнення від сплати ПДВ

Від сплати ПДВ звільняються нерезиденти, які:

- постачають електронні послуги за посередницькими договорами, у разі якщо у рахунках (квитанціях), наданих замовникам електронних послуг, визначено перелік таких електронних послуг та їх фактичного постачальника;
- здійснюють виключно обробку платежів за електронні послуги і не беруть участі у наданні таких електронних послуг;
- постачають електронні послуги безпосередньо через своє постійне представництво в Україні.

5. Реєстрація нерезидента як платника податку

Реєстрація особи-нерезидента в Україні як платника ПДВ здійснюється на підставі заяви. У заяві зазначаються в т.ч.:

- інформація щодо реєстрації нерезидента у країні нерезидента;
- ідентифікаційні дані нерезидента;
- інформація щодо підтвердження факту та періоду досягнення суми операцій з постачання фізичним особам електронних послуг, визначеної для обов'язкової реєстрації платником ПДВ.

До заяви додаються копії:

- витягу з відповідного бізнес-реєстру (торговельного, банківського або

іншого реєстру, в якому фіксується факт державної реєстрації компанії, організації), виданого в країні реєстрації такої особи-нерезидента та
- документа, що підтверджує присвоєння ідентифікаційного (реєстраційного, облікового) номера (коду) нерезидента в країні його реєстрації, якщо у витягу з відповідного бізнес-реєстру не зазначені відомості про такий номер (код).

Обов'язкова реєстрація

Особа-нерезидент зобов'язана подати заяву про реєстрацію як платника ПДВ, якщо за результатами попереднього календарного року загальна сума від здійснення нею операцій з постачання фізичним особам електронних послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, сукупно перевищує суму, еквівалентну 1 млн. гривень. Така заява подається до 31 березня включно календарного року, наступного за роком, у якому така особа-нерезидент досягла вказаного обсягу.

Добровільна реєстрація

Особа-нерезидент, яка не досягла передбаченого обсягу, але вважає за доцільне добровільно зареєструватися як платник податку, може подати заяву про реєстрацію як платника податку не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку звітного (податкового) періоду, з якого така особа-нерезидент вважатиметься платником податку.

6. База оподаткування та ставка ПДВ

База оподаткування операцій з постачання особою-нерезидентом, зареєстрованою як платник ПДВ, електронних послуг визначається виходячи з вартості таких послуг.

Податок становить 20% бази оподаткування та додається до вартості електронних послуг, крім операцій, звільнених від оподаткування ПДВ.

База оподаткування і сума податку визначаються в іноземній валюті (євро або долар США).

7. Штрафні санкції

Здійснення особою-нерезидентом операцій з постачання на митній території України електронних послуг фізичним особам, у тому числі фізичним особам-підприємцям, не зареєстрованим як платники ПДВ, без реєстрації як платника ПДВ тягне за собою накладення штрафу в сумі 30 (тридцяти) розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року (що з 01 грудня 2021 року становить 195 000 грн.).